

Козлова О. Г.

*кандидат педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри менеджменту освіти*

та педагогіки вищої школи

Сумський державний педагогічний університет

імені А.С.Макаренка

м. Суми

ПРОФЕСІОНАЛІЗМ ПЕДАГОГА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ В УМОВАХ СУСПІЛЬСТВА ЗМІН

Глибокі соціальні зміни, що відбуваються в Україні вимагають нових підходів до осмислення професіоналізму сучасного педагога закладу освіти. Це зумовлено тим, що Національною доктриною розвитку освіти України у XXI столітті освіта визначається як стратегічна основа розвитку особистості, суспільства, нації і держави. Освітня стратегія в Україні має за мету здійснення навчання протягом усього життя і визначає його керівним принципом, на якому базуються реформи, спрямовані на підвищення якості освіти [4, с. 57].

На наш погляд, нова якість освіти означає досягнення таких результатів:

1. формування відповідальності за власний добробут та за стан суспільства, членом якого є особистість;
2. освоєння молодим поколінням соціальних навичок, які забезпечують його соціальну адаптацію та соціальну мобільність з тим, щоб: навчатися, щоб знати; навчатися, щоб діяти; навчатися, щоб жити разом, жити з іншими; навчатися, щоб бути;
3. готовність до самореалізації, участі в створенні та діяльності суспільних, громадських організацій, що базуються на демократичних засадах;
4. толерантність, сприйняття іншої думки, вміння вести діалог, пошук

змістових та ефективних компромісів;

5. освоєння особистістю правової культури з метою поваги до власних прав та прав інших людей;

6. оволодіння способами протидії маніпулюванню, що визначається як прихований або підсвідомий психологічний вплив на особистість з метою вигідної маніпуляторіві моделі поведінки);

7. аналіз готовності нових поколінь до входження в глобалізований світ, у відкрите інформаційне суспільство. Така здатність може розвинути за рахунок освоєння нових технологій, володіння діловою та розмовною мовою, розуміння цінностей світової культури.

Оскільки в контексті застосування нових інформаційних технологій об'єктом уваги стає учень (студент), який активно вибудовує власний освітній процес, вибираючи основну траєкторію руху в освітньому середовищі, то важливою функцією вчителя (викладача) є його вміння сприяти ефективному та творчому освоєнню інформації учнем (студентом), застосуванню здобутих знань на практиці [4, с. 129]. Отже, йдеться про необхідність реалізації сучасним вчителем нової професійної ролі в суспільстві змін.

Важлива роль у процесі демократизації суспільства відведена громадянській освіті, що зорієнтована на виховання громадянських почуттів, моральних цінностей, значущих для українців як носіїв історичної традиції, що усвідомлюють своє місце в країні і світі, що сприймають ідеї і механізми громадянського суспільства, гуманістичні моральні орієнтири. Отже, постає питання про необхідність реалізації педагогом закладу освіти нової соціальної ролі.

У демократично орієнтованій освітній системі пріоритетним є вдосконалення особистості, тому людина може бути для іншої людини лише метою і ніколи – засобом. При цьому постійно має реалізовуватися установка на взаєморозуміння, взаємоузгодження, полікультурне зближення різних ціннісних позицій.

Важливим є підйом авторитету особистості, утвердження філософії заглиблення особистості у власну думку. Мова йде про те, що учні, завдяки вчителю, мають розуміти стосунки між громадянами, між громадянами і суспільством, між громадянами і державою.

Таким чином, побудова демократичного освітнього простору можлива лише за умови усвідомлення педагогом себе як громадянина держави та прийняття ним нової професійної ролі, а відтак освоєння і поновлення кожним педагогом власного дієвого професійного інструментарію.

ЛІТЕРАТУРА

1. Козлова О.Г. Сутнісні складові інноваційної діяльності вчителя. Суми: ВВП «Мрія-1» ЛТД, 1999. 92 с.
2. Кремень В.Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати. К.: Грамота. 2005. 448 с.

Курок Р. О.

кандидат юридичних наук, доцент,

молодший науковий співробітник

Інститут професійно-технічної освіти

НАПН України

м. Київ

ПОНЯТТЯ «ПРАВОВА КУЛЬТУРА» ТА «ПРАВОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ» У НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Важливою ознакою сучасного фахівця, що забезпечує можливість особи якісно здійснювати професійну діяльність, приймати самостійні рішення та ефективно вирішувати покладені на нього завдання, є його професійна